

Rettevejledning til opgave 1

Spørgsmål

1. Var det korrekt, at Københavns Byret havde kompetence til at behandle erstatningskravet?

Sagen er omfattet af DF, da der er tale om en civilretlig sag, hvor parterne har bopæl i hver sin medlemsstat. Udgangspunktet er, at sagsøgte skal stævnes ved sin bopæl, jf. DF art. 4, dvs. i Barcelona. Da Alu-Mill og Bob-Molino har indgået en værnetingsaftale i en samarbejdsaftale, kan hovedreglen om, at sagen skal anlægges ved sagsøgtes bopæl dog modificeres, hvis aftalen opfylder betingelserne i DF art. 25.

Værnetingsaftalen er indgået skriftligt, så dette krav er opfyldt. Art. 25 kræver tillige, at aftalen vedrører et "bestemt retsforhold". Spørgsmålet er herefter, om det er tilstrækkeligt, at værnetingsaftalen er indgået i en samarbejdsaftale og ikke i den enkelte aftale om levering af beslag. Da der er tale om en rammeaftale, der regulerer fremtidige forhold, er der den nødvendige forbindelse mellem rammeaftalen og den enkelte aftale, og betingelsen er derfor opfyldt. Københavns Byret har derfor kompetence til at behandle sagen.

Da der ikke er tale om egentlige standardbetingelser, som behandlet af EUD i C-222/15 (Höszig), er domstolens bemærkninger i denne afgørelse ikke direkte anvendelige på forholdet.

Hvis den studerende behandler sagen efter art. 7, nr. 1., litra b, hvilket er en fejl, jf. art. 25, må det bemærkes, at art. 7 alene giver kompetence til retten på det sted, hvor varen skal leveres, hvilket efter sagens oplysninger er i Aarhus. Københavns Byret har derfor ikke kompetence på dette grundlag.

(DCR, s. 272-275)

2. Var det korrekt, at Københavns Byret afviste at behandle kravet vedrørende vindmøllehovederne?

Spørgsmålet vedrører rækkevirkningen af den afgørelse, der er afsagt af Domstolen i Barcelona og dermed retskraft. Sagen i Barcelona er en civilretlig sag, der ikke som følge af sagens karakter er undtaget fra Domsforordningens anvendelsesområde, jf. art. 1. Det følger af DF art. 36, at en dom, der er afsagt i et andet EU-land, anerkendes i Danmark. Dommen har således i udgangspunktet retskraft i Danmark. Da Domstolen i Barcelona netop har taget stilling til det indbyrdes forhold vedrørende vindmøllehovederne, er det korrekt, at retten afviser sagen.

Den studerende skal dog overveje, om der foreligger en nægtelsesgrund, jf. DF art. 45. Selvom der afsiges udeblivelsesdom, har den stadig retskraft, idet Alu-Mill faktisk har kendskab til sagen, men blot vælger ikke at deltage, der er dermed ikke mulighed for at nægte, jf. DF art. 45, stk. 1, litra b.

Den danske domstol har i udgangspunktet ingen mulighed for at prøve den spanske domstols kompetence. Det er således ikke afgørende, at Domstolen i Barcelona ikke havde kompetence til at behandle sagen, jf. DF art. 25, da værnetingsaftalen har tillagt Københavns Byret enekompetence. Art. 8 gav heller ikke kompetence, da denne ikke giver adgang til at fravige et valgt forum. Da der ikke er tale om forsikring, forbruger, ansættelse eller en sag omfattet af art. 24, skal dommen anerkendes i Danmark.

(DCR s. 656-657, 300)

3. Har Juan Carlos og Diego De León pligt til at afgive forklaring?

Retsgrundlaget for at statuere en pligt til at afgive forklaring afhænger af, om man anses for part eller vidne. Juan Carlos er direktør i det spanske selskab. Udgangspunktet er, at en direktør afhøres som vidne, og der er derfor vidnepligt, jf. rpl § 168. Der foreligger ikke relevante vidneudelukkelses- eller fritagelsesgrunde. Bevisførelsen kan i princippet afskæres efter rpl § 341, hvis den er overflødig. Da det oplyses, at JC har deltaget i forhandlingerne om de pågældende aftaler, og da der skal afgives forklaring om det aftalte, er der dog ikke tale om overflødig bevisførelse.

Det kan ikke forventes, at de studerende diskuterer rpl § 342, der vedrører adgangen til at optage bevis i udlandet.

Diego er majoritetsejer af selskabet. Spørgsmålet er, om han kan sidestilles med selskabet som part. Afgørende er formentlig, om retten vurderer, at der er et sådant sammenfald mellem ham og selskabet, at han ikke bør tvinges til at afgive forklaring. Han ejer 90 procent af ejerandelene, hvilket taler for, at han anses for part, jf. DCR, s. 553, der anfører, at en ejer med dominerende indflydelse efter omstændighederne kan anses for part. Dog deltager han ikke i driften, og han har heller ikke kontrol over selskabet som direktør eller bestyrelsesmedlem. Han er dermed formentlig ikke tilstrækkelig "tæt" på selskabet til, at han kan anses for part. Heller ikke hos ham er der oplysninger i sagen, der medfører, at han er udelukket eller fritaget fra at afgive vidneforklaring, jf. §§ 169-172, det gælder også § 171, stk. 3, om økonomisk tab. Han har dog – i modsætning til Diego - ingen kendskab til de to indgåede aftaler i 2019, så vidneforklaringen kan formentlig anses for overflødig, jf. rpl § 341. Særligt når forholdet kan oplyses ved forklaring fra JC.

Det kan på baggrund af spørgsmålets formulering ikke kræves, at de studerende diskuterer retsvirkningen, men den gode besvarelse nævner dog, at da der er tale om, at både Diego og Juan Carlos er vidner, kan forklaring gennemtvinges. Anses Juan Carlos for part, er virkningen af, at han ikke afgiver forklaring, processuel skadesvirkning, jf. rpl § 344, stk. 2.

(DCR, s. 553-561 og 563)

4. Skal landsretten afvise ankesagen?

Københavns Byret har afsagt udeblivelsesdom, da der ikke var mødt nogle selskabsrepræsentanter. Såfremt sagsøgte udebliver fra hovedforhandlingen, afsiger retten dom efter sagsøgerens påstand, jf. rpl § 362, stk. 1, jf. rpl § 360, stk. 3.

Udgangspunktet er, at en udeblivelsesdom kan genoptages, jf. rpl § 367, men såfremt der er sket sagsbehandlingsfejl, kan afgørelsen ankes, jf. rpl § 369, stk. 4. Spørgsmålet er herefter, om der foreligger en sagsbehandlingsfejl. En parts fremmøde er påkrævet til hovedforhandlingen, men parten kan møde ved rettergangsfuldmægtig. Da Bob-Molino er repræsenteret ved advokat, er selskabet mødt, jf. rpl § 260, stk. 1 og 2. Retten skulle derfor ikke have afsagt udeblivelsesdom. Idet retten har afsagt udeblivelsesdom på forkert grundlag, skal landsretten behandle ankesagen, såfremt de øvrige betingelser herfor er overholdt.

Ankefristen er fire uger, jf. rpl § 372, og fristen regnes fra dommens afsigelse. Efter rpl § 219, stk. 2, skal parterne ikke have meddelelse om dommens afsigelse i udeblivelsesdomme, og da dommen er afsagt mandag den 15. marts, udløber fire ugers fristen tirsdag den 12. april. Det gør ikke nogen forskel i den henseende, at dommen først uploades på sagsportalen dagen efter. Da anken indleveres den 13. april 2022, er fristen således overskredet, og landsretten skal afvise at behandle ankestævningen.

Rettevejledning til opgave 2

Spørgsmål

1. Er dommer Dahl inhabil?

En dommer er ifølge bl.a. U 2011.3374/3 H inhabil efter retsplejelovens § 61, såfremt der på grund af dommerens tilknytning til sagen eller dens parter kan rejses en tvivl om dommerens upartiskhed, der er rimeligt begrundet i objektive omstændigheder.

Dommerens ægtefælle, Inge Dahl, er interessent i Hasted Advokater, der er et mindre advokatfirma. De otte partnere har alle deres egne klienter – og ifølge opgaven har Inge Dahl ikke deltaget i den konkrete sag – men de deler advokatselskabets overskud ligeligt. Evaldsen er ifølge opgavens oplysninger en stor klient for Nielsen, så klientforholdet kan særligt i et mindre advokatfirma have økonomisk betydning for de andre interessenter. Det må således baseret på de objektive omstændigheder antages, at dommerens ægtefælle har en sådan økonomisk interesse i sagens udfald, at det vil kunne påvirke dommerens afgørelse.

Højesterets flertal når i et lignende tilfælde – U 2011.3374/3 H – frem til et andet resultat, men de faktiske omstændigheder er anderledes. Flertallet tillægger det særligt betydning, at dommerens ægtefælle ikke havde haft med den pågældende sag at gøre, og at sagen henset til advokatfirmaets størrelse og omsætning ikke havde særlig betydning for hverken klienten eller advokatfirmaet. Denne afgørelse – som indgår i pensum – skal således inddrages i de studerendes besvarelse, der skal forholde sig til forskellene.

Se Den civile retspleje, s. 44-51.

2. Er der værning for sagen ved Retten i Sønderborg?

Det er Hansen – ikke Hansen A/S – der sagsøges, så spørgsmålet om værning skal bedømmes i forhold til denne. Da Hansen har bopæl i Randers, skal sagen som udgangspunkt anlægges ved Retten i Randers, jf. retsplejelovens § 235. Det er i den forbindelse forkert at anvende retsplejelovens § 238, idet sagen som nævnt er anlagt mod Hansen personligt. Spørgsmålet er således, om der er et supplerende værning for sagen ved Retten i Sønderborg. Da sagsøger fremsætter to krav: En påstand om betaling af 250.000 kroner for allerede leveret vin og en påstand om betaling af 400.000 kroner i erstatning, idet Hansen Vin havde misligholdt aftalen ved alene at have aftaget 7.000 kasser vin dette år, skal der blot være værning for et af kravene, jf. retsplejelovens § 249, stk. 1. Den relevante bestemmelse er i begge tilfælde retsplejelovens § 242.

Hansen gør gældende, at han ikke er rette sagsøgte, idet aftalen efter virksomhedens overdragelse til aktieselskabet er videreført med selskabet som part. Det kan således diskuteres, om der i forhold til Hansen foreligger en aftale, der kan danne grundlag for kontraktværning. Da aftalen som udgangspunkt er indgået med Hansen, er der efter en foreløbig vurdering grundlag for at antage, at der er indgået en aftale, jf. Den civile retspleje, s. 242.

Påstanden om betaling af 250.000 kroner for allerede leveret vin er et pengekrav, der falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde, jf. retsplejelovens § 242, stk. 2. Selv om den samlede aftale også indeholder en forpligtelse til markedsføring, der må karakteriseres som en tjenesteydelse, er det forpligtelsen til at aftage vinen, der ifølge påstanden er misligholdt. Det er således realforpligtelsen til at aftage – og dermed levere – vinen, der er grundlaget for sagen, og denne forpligtelse skal ifølge aftalen om samhandel opfyldes i Sønderborg. Der er således efter retsplejelovens § 242, stk. 1,

værneting for dette krav ved Retten i Sønderborg – og dermed efter retsplejelovens § 249, stk. 1, for begge krav.

Se Den civile retspleje, s. 230-232.

3. Er Cold Eco Winery udeblevet fra retsmødet?

Hansen gør gældende, at sagen skal afvises, idet Fink ikke kan møde for Nielsen. Det er rigtigt, at Fink ikke kan møde for Nielsen, jf. retsplejelovens § 136 og Den civile retspleje, s. 71. En advokat kan efter § 136, stk. 1, kun møde ved en anden advokat, og forholdet er ikke omfattet af bestemmelsens undtagelser til dette udgangspunkt.

Fink er dog ansat hos Cold Eco Winery. Da hun har været ansat i en længere periode, og ikke har været ansat med henblik på at møde i retten, kan hun således møde i retten for Cold Eco Winery, jf. retsplejelovens § 260, stk. 3, nr. 4, og Den civile retspleje, s. 67.

Cold Eco Winery er således ikke udeblevet fra retsmødet.

4. Kan erklæringen og den supplerende erklæring fremlægges?

Der er tale om dokumenter, der indeholder en efterfølgende erklæring om forhold, der er indgået i det hændelsesforløb, der danner grundlag for sagen. Der er således ikke tale om erklæringer som omhandlet i retsplejelovens § 209 a og 341 a. Den første erklæring er indhentet før sagens anlæg, mens den supplerende erklæring efter dateringen er indhentet efter sagens anlæg.

En sådan erklæring, der som den første erklæring er ensidigt indhentet før sagens anlæg, kan som udgangspunkt fremlægges, medmindre dokumentets indhold, omstændighederne ved dets tilblivelse eller andre forhold giver grundlag for at fravige udgangspunktet, jf. U 2008.2393 H. Der er ikke oplysninger i opgaven om, at Susanne Mortensen er blevet påvirket i forbindelse med erklæringens afgivelse, eller om et andet grundlag for at fravige udgangspunktet.

Såfremt en sådan ensidigt indhentet erklæring først indhentes efter sagens anlæg, kan den som udgangspunkt ikke fremlægges, idet fremgangsmåden i retsplejelovens § 297 ikke er blevet fulgt, jf. U 2020.2775 V. Den supplerende erklæring er dateret efter sagens anlæg, men det kan overvejes, om den skal ses i sammenhæng med den første erklæring. Selv om det i forbindelse med den supplerende erklæring oplyses, at Susanne Mortensen ved en fejl ikke havde medtaget dette i den første erklæring, er der formentlig ikke en tilstrækkelig sammenhæng med den første erklæring til at betragte den som indhentet før sagens anlæg. Det kan ikke forventes, at de studerende ser dette problem.

Da begge erklæringer fremlægges inden forberedelsens slutning, er det ikke relevant at diskutere præklusion.

Den første erklæring kan således fremlægges, men ikke den supplerende erklæring.

Se Den civile retspleje, s. 571-572.